

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Ljubljana, torek 22. decembra 1936

Cena posamezni številki din 1'50

Storite svojo dolžnost!

Ob koncu leta je naša dolžnost, da opozorimo vse trgovce in vse one, ki jim je napredek slovenskega gospodarstva pri srcu, da store svojo dolžnost do »Trgovskega lista«.

Mirno lahko rečemo, da ni v Sloveniji lista, ki bi se s tako vno in takšno odločnostjo, pri tem pa tudi s takšno stvarnostjo boril za pravice slovenskega gospodarstva, ko ravno naš »Trgovski list«. Kadarkoli je šlo za slovenske gospodarske interese, je »Trgovski list« vedno in energično nastopil za njih obrambo. V ta namen je vodil številne polemike na vse strani ter v vseh teh polemikah s svojimi stvarnimi argumenti tudi zmagal.

Za slovensko lesno gospodarstvo, za sanacijo slovenskega denarništva, za večje dobave slovenskim premogovnikom, za znižanje že neznošnega davčnega bremena Slovenije se je »Trgovski list« boril v skoraj vsaki svoji številki. Z enako doslednostjo pa se je boril tudi proti škodljivemu delu tujega velekapitala, za zboljšanje naše uprave ter za železniško zvezo Slovenije z morjem in zgraditev avtomobilskih cest. Neprestano je tudi »Trgovski list« opozarjal na škodljive posledice naše centralistične uprave ter zahteval decentralizacijo ne le državne uprave, temveč tudi vseh naših socialnih ustanov. In če je pretiila slovenskemu gospodarstvu od katere koli strani nova nevarnost, je »Trgovski list« na njo prav gotovo pravočasno opozoril. Omenili bi tu le dosledni boj, ki ga je vodil »Trgovski list« proti nameravanemu centralističnemu cestnemu fondu. Nič ne pretiravamo, če rečemo, da bo predvsem zasloga »Trgovskega lista«, če ta fond ne bo v svoji sedanji obliki postal zakon.

Ko se je »Trgovski list« dosledno boril za pravice slovenskega gospodarstva, pa je tudi vedno opozarjal na nujnost složnega dela vseh Slovencev za rešitev našega gospodarstva. Ko so bila medsebojna nasprotja na višku, je »Trgovski list« neprestano ustvarjal podlago za skupno in složno delo.

Pri tem intenzivnem delu za slovensko gospodarstvo pa »Trgovski list« tudi ni pozabil na posebne zahteve slovenskih trgovcev, obrtnikov in industrialcev. Proti veleblagovnicam, proti krošnjarstvu, proti vsem privilegijem, proti šušmarstvu in nelojalni konkurenci je klical »Trgovski list« neutrudno v boj.

Sirjenje stanovske zavesti, podpiranje vseh stanovskih in strokovnih organizacij naših gospodarskih ljudi je bila nadaljnja neprestana skrb »Trgovskega lista«. In zopet moremo brez pretiravanja reči, da je predvsem zasloga »Trgovskega lista«, če nekateri nemili dogodki v letošnjem letu niso škodovali stanovskim organizacijam slovenskih trgovcev.

To zvesto in zanesljivo izpolnjevanje vseh dolžnosti, ki jih ima glasilo gospodarskih ljudi, je prineslo »Trgovski list« tudi mnogo priznanj in mnogo pohval. Več ko enkrat so bila izrečena »Trgovskemu listu« tudi priznanja od ljudi, ki ne pripadajo trgovskim vrstam.

Toda od samih priznanj in lepih pohval »Trgovski list« ne more živeti. On potrebuje vedno več naročnikov, dopisnikov in inseren-

to, da bo odmev njegovih izvajanj vedno širši in da bo s tem tudi njegova veljava vedno večja.

Priznati treba, da je v tem pogledu »Trgovski list« letos dosegel že znatne uspehe. Z uvedbo tedenske številke se je krog njegovih naročnikov tudi povečal, da prejema danes že vsak drugi slovenski trgovec »Trgovski list«. Toda to še ne zadostuje in doseči bo treba, da bo vsak slovenski trgovec brez izjeme tudi naročnik »Trgovskega lista«. A ne samo slovenski trgovec, tudi vsak slovenski industriallec in vsak večji slovenski obrtnik, skratka vsak, ki hoče doseči napredek slovenskega gospodarstva.

V ta namen je treba tudi izboljšati »Trgovski list«, izpopolniti njegovo vsebino, da bo nudil vsakemu poslovnemu človeku vse informacije, ki so mu potrebne.

Materialna podlaga »Trgovskega lista« je z ustanovitvijo konzorcija in nove zadruga znatno okrepjena. Postati mora naravnost odlična in nepremagljiva s tem, da brez izjeme vsako trgovsko združenje priglasi svoj pristop k zadrugi in da se prijavijo kot člani tudi vsi večji trgovci in gospodarski ljudje.

Poleg tega pa se mora zdaj ob koncu leta začeti v vseh trgovskih združenjih živa akcija za nabiranje novih naročnikov ter inseratov

za »Trgovski list«. Vsem potnikom velikih podjetij povejte kar odkrito, da boste kupovali le od tvevk, ki inserirajo v »Trgovskem listu«. Posebej pa opozarjamo vse tajnike združenj, da z velikim številom inseratov za noveletno številko »Trgovskega lista« dokažejo, da znajo ceniti važnost stanovskega glasila.

Mirno more reči »Trgovski list«, da je storil svojo dolžnost do slovenskega gospodarstva in do slovenske trgovine še posebej. Storite sedaj tudi še vi svojo dolžnost do »Trgovskega lista« in poskrbeli ste za napredek ne le slovenskega gospodarstva, temveč tudi svojega podjetja.

Priznati pa je treba, da je Ljubljano obiskalo mnogo ljudi iz dežele in ti so bili tudi najboljši kupeci. A tudi zanje velja, da so kupovali le najcenejše in najpotrebnejše blago.

Zlata nedelja v Ljubljani še ni prav udomačena, vendar pa se je pokazalo, da bi se mogla v boljših gospodarskih razmerah prav dobro obnesti. Ljubljana je zaradi lepih izložb, močne razsvetljave trgovskih lokalov dobila mestoma že velikomestno lice. Zeleti pa bi bilo, da bi bilo še več svetlobne reklame, kar naj omogoči mestna občina s še nadaljnjim znižanjem cene za tok, ki služi za reklamno razsvetljavo.

V zvezi s tem bodi izrečena želja, da bi v bodoče tudi ljubljanska občina nekaj pripomogla k uspehu zlate nedelje, saj bi imela občina od tega znaten dobiček. Zaradi goste megle je bila ulična razsvetljava na zlato nedeljo popolnoma nezadostna. Poleg električnih obločnic bi se morale pripraviti tudi vse plinske svetilke. Vendar ni treba, da je v Ljubljani vedno enaka razsvetljava, pa naj sveti polna luna ali pa naj bo najbolj gosta meglja.

Podobno kakor v Ljubljani je bila zlata nedelja tudi v Mariboru in Celju. Pomanjkanje denarja je dalo pečat zlati nedelji in ljudje so se morali pri nakupovanju omejiti na najnujnejše. O tako mnogo napovedanem zboljšanju gospodarskih razmer se vsaj v Sloveniji ni čutilo niti na zlato nedeljo.

Upravni odbor Jugoslovanskega Feniksa

Trgovinski minister je imenoval kot člane upravnega odbora Jugoslovanskega Feniksa naslednje gospode:

Ivana Laha, šefa statističnega oddelka OUZD v Ljubljani,

Kamila Bošnjaka, bančnega ravnatelja v pokojju,

Momčila Jankovića, odvetnika, Branislava Todorovića, ravnatelja trg. šole in

dr. Jovana Karamata, docenta na univerzi.

Člani nadzornega odbora bodo imenovani kasneje.

Novi združni zakon bo sprejet še pred proračunom

V skupščini je bil sestanek odbora za sprejem zakonskega načrta o zadrugah. Ker večina članov odbora ni imela v rokah opomb in predlogov, ki so bili storjeni že v prejšnjem zasedanju, bo odbor nadaljeval svoje delo šele po božiču.

Okoli 50 paragrafov novega zakona je odbor že sprejel in samo še nekaj paragrafov je ostalo. Na zadnji seji pa je minister brez listnice in podpredsednik Glavne združne zveze Gjorgjević izjavil, da bo Glavna združna zveza formulirala nekatere svoje pripombe ter te tudi predložila vladi, ki jih bo najbrže sprejela in predložila skupščini kot svoje amandmane.

Namera vlade je da se izda nov združni zakon čim prej ter je zato pričakovati, da bo sprejet še pred začetkom proračunske razprave.

Vsak trgovec mora biti naročnik »Trgovskega lista«

Zahtevamo ustanovitev avtonomne podružnice PAB

K pozivu Priv. agr. banke kmetom-dolžnikom

Priv. agrarna banka je izdala poziv vsem kmetom dolžnikom, da se brez odloga odzovejo pozivom, ki so jih dobili od svojih upnikov ter pošljejo takoj prvi dolžni obrok PAB v Beograd. V pozivu se zelo optimistično celo pravi, da smejo kmetje-dolžniki poslati v Beograd tudi večje zneske, kakor pa znaša prvi obrok. Če kmetje teh obrov ne bodo plačali, potem izgube za vselej pravico do vseh olajšav, ki jih jim nudi kmečka zaščita. Od teh nerednih dolžnikov bo zahtevala PAB brez odloga izterjanje celotnega dolžnega zneska po prisilni poti. Dolžniki bodo morali plačati potem poleg celotnega zneska še kazenske obresti in stroške izvršilnega postopanja davčnih uprav, kar jim bo le v škodo.

Tako poziv Priv. agrarne banke. Ne bomo se spuščali v to, če je umestno, da banka, ki je dobila podarjeno tako ogromno klientelo, že v svojem prvem pozivu svojim novim klientom govori v tako ostrem jeziku. Pač pa moramo doštaviti, da zelo dvomimo, da bi tudi te ostre besede dosegle zaželene učinke.

Napačno bi bilo misliti, da se kmetovalci-dolžniki ne odzivajo PAB iz kakšne zle volje, temveč slab uspeh je utemeljen v dveh težkih dejstvih. Prvič naš kmet nima denarja in velika večina slovenskih kmetovalcev sploh ne more plačati prvega obroka, ker zahtevanega denarja kratkomalo nima. Kmetovalci, ki so tako srečni, da bi vendarle mogli plačati prvi obrok, pa se silno obotavljajo poslati ta denar v Beograd. Na vse zadnje si oni niso izposodili denar v Beogradu, temveč pri svoji zadrugi, ki je tudi znala z njimi potrpeti. Nič čudnega ni, če našim kmetovalcem ne gre v glavo, da bi morali sedaj nakrat pošiljati denar v Beograd.

Nič čudnega pa tudi ni, če so kmetovalci do Beograda nezaupni in če se boje, da bi morali denar, ki bi ga poslali v Beograd, plačati še enkrat. Je pač žalostna resnica, da se Beograd ni niti najmanj potrudil, da bi si pridobil zaupanje našega kmetovalca. Kjer pa zaupanja ni, tam tudi ni volje za plačevanje.

Stara resnica je nadalje, da je kmetijski človek že od nekdaj silno nezaupljiv. Če zaupa denar denarnemu zavodu, potem mora ta zavod poznati. Priv. agrarne banke pa naš kmetovalec dosedaj ni poznal in sedaj je šele prvič slišal

o njenem obstoju. Kljub temu pa od njega zahteva, da tej banki takoj popolnoma zaupa. Najmanj, kar moremo reči, je, da kaže takšna zahteva veliko psihološko neznanje.

Vsako zaupanje si je treba priboriti in tudi Priv. agrarna banka se temu zakonu ne more odtegniti. Če hoče PAB, da uživa v Sloveniji takšno zaupanje, kakršnega so uživale zadruga, ki naj jih sedaj nadomesti, potem se mora tudi ona približati kmetickemu človeku in si pridobiti njegovo zaupanje. Kar od zgoraj navzdol pa se ne da to zaupanje dekretirati.

Druga stvar bi bila, če bi PAB imela v Sloveniji svojo avtonomno podružnico, ki bi imela svoje poslovalnice tudi v drugih mestih. Potem bi kmetovalec po tej podružnici in po teh poslovalnicah spoznal PAB in bi tako mogel dobiti zaupanje do nje. Čeprav pa je bilo rečeno, da se ta podružnica ustanovi, je še vedno ni, kljub temu pa PAB že zahteva, da se ji plačujejo prvi obroki. Ali se gospodom od PAB ne zdi, da vendarle ni tako čudno, če je tudi slovenski kmet nezaupljiv, če se mu govori o podružnici PAB, a te v resnici nikjer ni. Mnenja smo, da bi bilo edino pravilno, če bi najprej začela poslovati v Ljubljani podružnica PAB in če bi šele ta začela pobirati denar od ljudi.

Pri tem pa moramo pripomniti, da bi bilo pomagano le s popolnoma avtonomno podružnico, kakor je bilo predlagano in tudi obljubljeno. Bila je velika napaka, da se ta obljuba ni izvedla, ker bi avtonomna podružnica premagala marsikatero težavo, ki se daleč iz

Beograda ne morejo premagati. Upoštevati je tudi to, da PAB doslej s Slovenijo ni imela skoraj nobenih poslovnih zvez, da pa bi sedaj mahoma dobila skoraj vso klientelo po vsej Sloveniji razširjenega kreditnega združenstva. Takšne velike naloge bi težko izvedli ljudje, ki dobro poznajo Slovenijo in ki so tudi v Sloveniji znani, čisto nemogoče pa je, da bi jo izvedla banka, ki slovenskih razmer ne pozna in ki nima v Sloveniji lastne podružnice. V interesu Pr. agr. banke same ti torej bilo, če bi ta ustanovila čim prej lastno podružnico v Ljubljani in poslovalnice te podružnice po vsej Sloveniji. Seveda pa centrali v Beograd ne bi bila podružnica v Ljubljani v prav nobeno pomoč, če bi ta morala za vsako malenkost spraševati za sklep v Beograd. Podružnica brez vsake samostojnosti je v resnici le zapravljajenje denarja.

Zato ponavljamo svojo zahtevo, da se v Ljubljani čim prej ustanovi popolnoma avtonomna podružnica PAB, v kateri bi bili zastopniki onih denarnih zavodov, ki morajo odstopiti svojo klientelo PAB ter zastopniki kmetov dolžnikov. Samo takšna avtonomna podružnica bi mogla pridobiti tudi že v kratkem času PAB ono zaupanje, ki ga ta za izvedbo uredbe o likvidaciji kmetiskih dolgov nujno potrebuje. Če PAB ne bo nič storila za pridobitev tega zaupanja, potem pa se tudi ne sme čuditi, če bo vplačevanje obrov malenkostno in če bo vsa po uredbi predvidena akcija dosegla neuspeh. Samo s kazenskimi sankcijami in grožnjami se tudi ne doseže uspeh.

Zlata nedelja v znaku pomanjkanja denarja

Kljub veliki reklami, ki so jo razvili ljubljanski trgovci za obisk Ljubljane na zlato nedeljo, vendar ni bil uspeh zlate nedelje takšen, kakor se je pričakovalo. Niti vzgledno prirejene izložbe niso mogle privabiti onih množic kupecev, kakor bi bilo želeti.

Vzrok tega malega uspeha zlate nedelje je v splošnem pomanjkanju denarja. Ljudje bi radi kupovali, a nimajo denarja. To pomanjkanje denarja se je čutilo povsod in zato so tudi oni ljudje, ki so se vendarle mogli odločiti h nakupu,

kupili le najbolj ceneno blago in najpotrebnejše. Debelega denarja po trgovinah skoraj ni bilo videti in račun, ki bi dosegli vsaj skromno višino, so bili redkost. Značilno je tudi, da so ljudje najprej vprašali po vseh trgovinah za ceno blaga, ki so ga hoteli kupiti, preden so blago tudi kupili. Zato je bilo v vseh trgovinah vedno več ljudi, kakor pa kupecev. Na oko so izgledale vse trgovine zelo polne, izkupiček pa je bil le v slabem razmerju s številom obiskovalcev trgovin.

Uvozni odbori se morajo ustanoviti pri vseh podružnicah Narodne banke

Zagrebski gospodarski ljudje zahtevajo po svoji zbornici, da se ustanove odbori za uvoz pri vseh podružnicah Narodne banke, da bi se na ta način dosegla pravičnejša razdelitev kontingentov. Isto pa zahtevajo tudi vsi slovenski gospodarski ljudje, ker je pač popolnoma nedopustno, da bi zaradi uvedbe uvozne kontrole dobil Beograd še za uvoz blaga privilegirani položaj. Upamo zato, da bo ta solidarna zahteva slovenskih in hrvaških gospodarskih ljudi tudi izpolnjena.

Manufakturni trgovci pa poleg tega zahtevajo, da Narodna banka upošteva pri dodeljevanju uvoznih dovoljenj, ki se izdajajo na podlagi višine našega uvoza v predhodnem tromesečju, tudi njih posebne razmere. Uvozniki manufakturnega blaga trde, da krijejo skoraj polovico svojega uvoza v 1. tromesečju (za letno sezono) in v 3. tromesečju (za jesensko in zimsko sezono). Pričakovati je, da bo to Narodna banka upoštevala in izdajala dovoljenja na podlagi uvoza v prejšnjih dveh tromesečjih, ker 2. in 4. tromesečje za manufakturne skoraj ne prideta v poštev.

Veliki državni dohodki v oktobru

Dohodki so dosegli skoraj eno milijardo

Vsi državni dohodki v oktobru so dosegli vsoto 991,8 milijona dinarjev. To je največji mesečni dohodek, ki ga je dosegla država v zadnjih štirih letih. Skupno so bili dohodki za 131,5 milijona din večji kakor pa so bili proračunani in za 70,2 milijona din večji, kakor so bili v oktobru 1935. Podroben pregled dohodkov daje to sliko:

	1936	1935
	v milij. din	
Neposredni davki:		
občni neposredni	175,1	132,0
posebni davki	65,2	53,7
izredni davki	13,4	12,8
posredni davki:		
trošarine	72,0	66,3
takse	91,9	90,5
carine	83,2	75,8
monopolji	169,2	176,8
državna podjetja:		
sladkorna tov.		
na Čukariji	2,9	13,9
železnice	210,7	195,0
pošte	41,5	40,3
rudniki	26,8	22,0
skupno	991,8	921,6

Monopoli so dali sicer manjši dohodek ko v l. 1935, vendar pa večji kakor so bili proračunani, in sicer za 6 milijonov din.

Izvoz lesa nazaduje

Kakor je razvidno iz uradnih podatkov nazaduje izvoz lesa. Tako je bilo v prvih 11 mesecih t. l. izvoženo

	v vrednosti milij. din	
	tisoč ton	
drv	19,8	3,0
gradbenega lesa	451,7	402,1
ogljja	9,3	4,6
železniških pragov		
tisoč kosov	666	28,8

Skupno smo izvozili vsega lesa in lesnih izdelkov za 438,5 milijona din, kar pomeni da bo znašal ves lesni izvoz v letošnjem letu največ 500 milijonov din, kar je za 246 milijonov din manj ko lani. Čeprav je bilo že lansko leto za lesni izvoz silno slabo, bo vendar lesni izvoz letos še za približno eno četrtino milijarde manjši. Lesni producenti in trgovci torej nimajo nobenega razloga, da bi bili optimisti.

Statistika konkurzov in prisilnih poravn

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za november naslednjo statistiko (šte-

Božična darila

lepa in koristna za svojce in uslužbence po izredno znižanih cenah pri tvrdki

NOVAK-LJUBLJANA

Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

OGROMNA IZBIRA

vilke v oklepaju za lanske novem-ber):

Otvorjeni konkurzi: v Dravski banovini 1 (2), Savski 4 (3), Vrbaski — (—), Primorski 1 (1),

Drinski — (—), Zetski — (—), Donavski — (—), Moravski 2 (—), Vardarski — (—), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (1).

Razglasene prisilne poravnave

izven konkurza: v Dravski banovini 4 (6), Savski 2 (10), Vrbaski 2 (—), Primorski 2 (—), Drinski 1 (1), Zetski — (1), Donavski 5 (5), Moravski — (1), Vardarski — (—), Beograd, Zemun, Pančevo — (—).

Končana konkurzna postopanja: v Dravski banovini 3 (3), Savski 3 (7), Vrbaski — (1), Primorski 1 (4), Drinski 7 (—), Zetski 2 (—), Donavski 2 (2), Moravski 4 (3), Vardarski 2 (3), Beograd, Zemun, Pančevo 8 (1).

Potrjene prisilne poravnave: v Dravski banovini 4 (3), Savski 6 (7), Vrbaski 2 (—), Primorski 1 (—), Drinski 1 (2), Zetski 1 (1), Donavski 1 (—), Moravski — (—), Vardarski — (1), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (2).

Uredba o „Feniksu“

V »Službenih novinah« z dne 16. decembra je bila objavljena uredba o »Feniksu«, katere najvažnejša določila so:

Iz § 1. — Direkcija za Jugoslavijo bivše zavarovalnice »Phoenix« na Dunaju se spremeni v samostojno ustanovo z imenom »Jugoslovanski Feniks« s sedežem v Beogradu.

Iz § 2. — Delokrog J. F. je nadaljevanje poslovanja po že sklenjenih zavarovalnih pogodbah bivše direkcije »Phoenix«. Novih zavarovanj J. F. ne sme sklepati.

§ 3. — Na J. F. preidejo vse pravice in vse obveze bivšega beograjskega ravnateljstva »Phoenix«. Vse premoženje, ki je po knjigah bivšega »Phoenixa« služilo kot kritje premijskih rezerv jugoslovanskega portfelja, pripada J. F. brez ozira na to, kje se to premoženje nahaja. To velja tudi za primer, če bi bilo to premoženje odtujeno ali obremenjeno v nasprotju z zakonskimi predpisi. Tudi vse premoženje bivšega »Phoenixa«, ki se nahaja na ozemlju Jugoslavije, pripada J. F.

§ 4. — J. F. upravlja upravni odbor 3 do 5 oseb, ki jih na tri leta imenuje trgovinski minister v sporazumu s finančnim. Nagrada za delo upravnega odbora pada v breme J. F., njeno višino pa določa trgovinski minister.

§ 5. — Nadzorstvo nad vsem delom J. F. opravlja nadzorni odbor 3 do 5 oseb, ki jih prav tako imenuje trg. minister v sporazumu s finančnim. Višino nagrade nadzor. odboru določa trg. minister ter pada v breme J. F.

§ 6. — Fin. minister bo izdal za 7.369.500 din obveznic, ki se bodo obrestovale po 4% in amortizirale v 20 letih v zameno za drž. menice, ki so bile izdane za gradnjo proge Požarevac—Kučevo v višini 200.000 dolarjev.

Iz § 7. — Za ostale menice v višini 1.493.425 dolarjev, izdane za progo Požarevac—Kučevo, bo izdal fin. minister enako 4% v 20 letnih obrokih plačljive obveznice, Jug. Feniksu, kakor hitro mu jih bo ta izročil. Če se na dan dospelosti katera od teh menic ne bo nahajala v posesti J. F., potem fin. minister te menice ne sme plačati, temveč bo znesek, na katerega se glasi menica deponiral pri Drž. hip. banki, kjer ostane ta vsota v depozitu, dokler lastniki teh menic s pravomočno sodbo jugoslovanskega sodišča ne dokažejo svojo lastninsko pravico oz. dokler ne nastopi njih zastaranje. Če bi jugoslovansko sodišče odbilo tuje lastnike ali če bi nastopilo zastaranje, se deponirana vsota izroči J. F.

§ 8. — Vse zavarovalnice, ki smejo poslovati v Jugoslaviji, morajo vplačati na poseben račun, ki se odpre pri Poštni hranilnici 25.000.000 din, ki se obrestujejo po 4% in amortizirajo v 20 letnih obrokih po 1.839.544 din. Vsi ti zneski se morajo uporabiti samo za kritje premijskih rezerv J. F. Letni obroki se razdele tako, da pride 1/3 na breme vplačanih pre-

mij, v poslih elementarnega zavarovanja, 2/3 pa za premije življenjskega zavarovanja.

§ 9. — Vse premoženje J. F. za kritje premijskih rezerv se sme uporabiti samo za kritje obveznosti, ki izvirajo iz te uredbe.

§ 10. — J. F. bo priznal zavarovancem vse njih pravice z naslednjimi omejitvami:

1. brezplačne police in bonifikacije se uničijo. Izredni popusti od tarife, kakor je veljala ta v času, ko se je sklenila pogodba, se znižajo na višino takrat veljavne tarife. Na zahtevo zavarovancev pa mora J. F. dovoliti vplačilo razlike med dogovorjeno in tarifno premijo, če zavarovavec to zahteva v 60 dneh, ko mu je bilo sporočeno, da mu je bila zavarovana vsota znižana.

2. Police, ki se glase na tujo valuto se morajo spremeniti v dinarske police po tečaju na beograjski borzi dne 16. decembra 1936.

3. Od dogovorjene vsote, oz. od vsote, določene po toč. 1. in 2. tega člena, se plača v dogovorjenem roku 45% onim zavarovancem, ki so v celoti plačali dogovorjene premije na svoje police ter onim, ki so do 16. decembra 1936 kapitalizirali svojo polico ali izvršili ameriško prolongacijo. Enako se plača onim, pri katerih je nastopil zavarovani primer pred 16. decembrom, a zavarovana vsota še ni bila izplačana.

4. Zavarovancem, ki bodo plačevali še naprej premije, se vzamejo te v račun brez odbitka ter se bo odstotek 45%, oz. po točki 1. in 2. določene vsote, povečal za oni odstotek, ki se dobi, če se premije plačane do 28. aprila 1936 pomnože s 45, premije pa, ki jih morajo plačati po omenjenem dnevu do poteka pogodbe, s 100 ter se koeficient deli z vsoto vseh dogovorjenih premij za to zavarovanje. Pri življenjskih zavarovanjih z doživljenjskim plačevanjem se dogovorjena doba plačevanja računa na največ 85 let.

5. Zavarovancem, ki bodo zahtevali kapitalizacijo ali ameriško prolongacijo, se vsote, predvidene po pogodbi, zmanjšajo v smislu točke 4, vendar pa se za čas po 28. aprilu upoštevajo namesto dogovorjenih samo dejansko vplačane premije. Ameriška prolongacija se more dovoliti samo na podlagi zdravniškega pregleda.

6. Zavarovancem, ki bi zahtevali odkup ali posojilo, se odkupna vsota ali največji znesek posojila zmanjša za oni odstotek, ki se dobi z obračunom na podlagi toč. 5, vendar pa se do 28. aprila vplačane premije pomnože s 40 in ne s 45. Zavarovanci nimajo pravice na odkup ali posojilo do 1. januarja 1938.

7. Od vplačila menic po čl. 7. uredbe, iz dobička od storniranih polic ali na drug način dobljeni dobički se morajo uporabiti za povečanje odstotka, predvidenega v toč. 4. in 5. tega člena. Ta povečanja se izplačajo naknadno tudi uživalcem onih polic, pri katerih

je zavarovani primer že nastopil.

§ 11. — Če se ni nastopil zavarovani primer, morejo zavarovanci, ki od 1. januarja 1936 dalje niso plačevali dospete premije, te plačati v roku 6 mesecev od dneva uveljavljenja te uredbe s 6% zamudnimi obrestmi.

Iz § 12. — Zavarovavec, ki je po 28. aprilu 1936 sklenil zavarovalno pogodbo z drugo zavarovalnico v državi in prenehal s plačevanjem premij, more v 6 mesecih od 16. decembra 1936 dalje, če želi podaljšati zavarovanje pri J. F., zmanjšati zavarovano vsoto nove pogodbe za znesek, ki ga je zavaroval pri bivšem Feniksu. Zavarovalnica je dolžna, da v 30 dneh plača J. F. odpadajoči del svoje premije mesto tega zavarovanca.

Zavarovalnice, ki so po 28. aprilu 1936 postopale v nasprotju s čl. 3 uredbe o začasni ustavitvi nekaterih pravic zavarovancev Feniksa ter prevzele elementarna zavarovanja, ki so bila sklenjena pri Feniksu, morajo J. F. plačati kot odškodnino polletno premijo tega zavarovanja.

§ 13. — Trgovinski minister more po zaslišanju upravnega odbora J. F. izročiti posle iz čl. 1. te uredbe tudi kateri drugi zavarovalnici v državi, in sicer po pogojih, ki jih predpiše trg. min.

§ 14. — Sklep trg. ministra II. št. 20933/K z dne 3. junija 1936 se razveljavlja.

Iz § 15. — Razveljavijo se vse pogodbe, sklenjene med bivšo direkcijo Feniksa v Beogradu ali centralo na Dunaju in nameščenci omenjene direkcije ali drugih družb s sedežem v Jugoslaviji ter se odpoveduje vsem nameščencem in uradnikom služba s 1. januarjem 1937 v smislu § 332 obrtnega zakona.

§ 16. določa, v kateri višini se izplačajo uradnikom in nameščencem odpravnine in kako se zaračunajo pokojnine.

Po § 17. mora upravni odbor nastaviti potrebno število nameščencev predvsem iz vrst bivših nameščencev Feniksa.

§ 18. — Vse neizplačane nagrade in dobički akviziterjev, nameščencev in vodilnih uradnikov, ki so nastali pred uveljavljenjem te uredbe, se smatrajo kot propadli, razen začasno zadržanega odstotka od redne mesečne plače in se ne morejo na noben način zahtevati od J. F. Vse neizplačane odpravnine, brez ozira na to, ali so vložene ali prisojene, se izplačajo po določenih te uredbe.

Ta uredba je stopila v veljavo dne 16. decembra 1936.

V Ljubljani bodo trgovine na praznike zaprte

Trgovine bodo na splošno željo zaprte vse tri dni božičnih praznikov, t. j. 25., 26. in 27. decembra. Občinstvo se zato naproša, da si pravočasno nabavi življenjske potrebščine, zlasti specerijsko in delikatesno blago. — Združenje trgovcev v Ljubljani.

Politične vesti

Ob priliki poseta romunskega zunanega ministra Antonesea v Parizu so se razvila važna posvetovalna med francosko vlado in Malo antanto ter se je z njimi sedanje zavezništvo vseh teh držav močno okrepilo.

Eden je izjavil, da v Etiopiji ni več nobene legalne vlade. Italijanske čete so zasedle že vso severno in vzhodno Etiopijo ter obvladujejo tudi že večji del pokrajini Boran in Sidamo. Tudi Gore je že zasedeno od italijanskih čet. V krajih, kjer ni italijanskih čet, so uvedli razbojniško pravo strahovlado.

Angleško-italijanski središčni sporazum bo še ta teden podpisan. Anglija zahteva, da sporazum ne bo oslabilen zaradi morebitnih zapletljivosti v Španiji. Anglija pa bo priznala italijansko aneksijo Etiopije ter izpremenila svoje poslanstvo v Adis Abebi v gen. konzulat.

Nemški londonski veleposlanik v Ribbentrop je imel daljši razgovor z angleškim zunanjim ministrom Edenom, ki je opozoril veleposlanika, da bi še nadaljnje odpisiljanje nemških čet v Španijo moglo izzvati novo svetovno vojno. Nemčija in Italija pripravljata Španiji usodo Etiopije, pišejo madridski listi. Zaradi stalno novega prihoda nemških vojakov prihaja španska državljanska vojna v novo fazo.

Nacionalisti so napadli in zažgali sovjetski parnik »Komsomol«, ki je vozil petrolej v Belgijo. Napad Francove mornarice je bil torej popolnoma neutemeljen. Sovjetska vlada namerava zato poslati v španske vode svoje bojne ladje ter je predlagala francoski in angleški vladi skupno akcijo v zaščito trgovinskih ladij pred napadi na odprtem morju. Tako francoski ko angleški listi se boje, da bi mogel imeti neoprostljivi napad Francove mornarice zelo težke zunanje-politične posledice.

Potop sovjetske ladje »Komsomol« je hipoma nad vse poostrel mednarodno situacijo. Iz Odese plujejo v španske vode tri torpedovke, 2 rušilca in 8 podmornic z nalogo, da takoj streljajo na vsako ladjo, ki bi skušala zaustaviti katero koli sovjetsko ladjo. Sovjetski časopisje piše z velikanskim ogorčenjem o potopu »Komsomola« ter naglašja, da zaenkrat sploh ni mogoče še predvideti posledice tega »razbojniškega« napada.

Tudi angleško časopisje je zelo vznemirjeno, zlasti še, ko je prišla vest, da namerava Nemčija poslati v Španijo še pet divizij vojaštva. Angleški delavski list zahteva, da Anglija takoj pretrga diplomatske stike z Nemčijo, če bi se to zgodilo.

Predsednik Roosevelt namerava izdati apel na vse pacifiste sveta, da preprečijo novo svetovno vojno.

Napad nacionalistov na fronti pri Malagi je bil odbit s težkimi izgubami za napadalce. Čete madridske vlade so v protinapadu prodrle 2 in pol milje daleč ter ogrozijo sedaj zvezo Francovih čet z jugom.

Tudi na madridski fronti so podvezle čete generala Franca novo ofenzivo. Boji so bili zelo ljuti, vendar pa še niso prinesli Francovi vojski uspehov.

Mednarodna brigada, ki se bori na strani madridske vlade, šteje danes 15 bataljonov po 3000 mož. V začetku je bilo v tej brigadi samo 40 odstotkov tujev, danes jih je 80 odstotkov. Glavni poveljnik te brigade je sovjetski general Kleber. V njej je tudi mnogo Nemcev. — A tudi v Francovi vojski je število tujev vedno večje, da postaja španska državljanska vojna vedno bolj mednarodna vojna med fašisti in marksisti.

Francoski vojni minister Daladier je izjavil, da se je letos na vsem svetu izdalo za oboroževanje okoli 200 milijard frankov.

Nemčija bo imela prihodnje leto že 1 milijon vojakov stalne vojske, dočim ima Francija skupno s kolonialno vojsko samo 800.000 mož.

V Berlinu so bila velika posvetovalna nemških gospodarskih ljudi o izvajanju štiriletke. Posvetovalni sta se udeležila tudi Hitler in Göring. Hitler je izjavil, da mora beseda »nemogoče« izginiti iz nemškega gospodarskega besednjaka. Zato je imenoval Hitler tudi Göring za komisarja, ker je znano, da ta ne pozna besed »ne gre« in »ne morem«. Nato je podal Göring v dvehurnem govoru podroben eks-poze o nemški štiriletki.

Vseameriška konferenca bo v sredo končala svoje delo. Konferenca sicer ni dosegla popolnega uspeha, vendar pa bo povečala sodelovanje vseh ameriških držav. Ameriška Zveza narodov pa še ne bo tako kmalu ustanovljena.

Kitajske uporniške čete maršala Čangsolina so odbile sporazum, ki ga je sklenil maršal Čangsolin z nankinško vlado ter zato maršal Čangkašek še ni bil izpuščen. Nankinška vlada je odredila ofenzivo proti uporniškim četam.

Denarstvo

Zadruga in uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov

Resolucija Zveze slovenskih zadrug

V nedeljo je imela Zveza slovenskih zadrug izredni občni zbor, da bi se zadruzniki pogovorili o posledicah uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov za kreditne zadruge. Po referatu rav. Trčka je bila sprejeta resolucija, v kateri se med drugim pravi:

Kmetijska razdolžitvev je z uredbo z dne 26. septembra načelno pravilno rešena, ker se znižujejo obresti in dolgovi na znosno višino, vendar pa je odplačilni rok z ozirom na težko stanje kmetovalca prekratek. Silno škodo pa mora napraviti sedanji način zaradi posebnih kreditnih odnošajev med kmetovalci in kreditnimi zadrugami v Sloveniji. Nevarnost je, da bo uničen kmetijski kreditni organizem ter da bo za dolgo dobo omajana misel varčevanja. To pa zato, ker nastopi z likvidacijo kmetijskih dolgov popoln moratorij enega leta za hranilne vloge, delni moratorij pa za vso dobo amortizacije kmetijskih dolgov. Nadaljnja težkoča je, ker se bodo vlagatelji morali zadovoljiti z največ 2 odstotno obrestno mero, ki ne dosega niti polovice običajne. Mnoge zadruge bodo zaradi odpisov rezervnih skladov zašle v največje težave. Vlagatelji se bodo morali končno zadovoljiti z državnimi obveznicami in boni, katerih tržna cena bo zelo nizka. Vsem tem napakam pa se je mogoče izogniti, če bi se izvedli predlogi, ki so jih predlagale obe slovenski združeni zvezi ter Zveza jugoslov. hranilnic. Občni zbor zato ponovno apelira na odločilne kroge, da te predloge sprejmejo in izvedejo. Končno zahteva občni zbor, da se obenem z likvidacijo kmetijskih dolgov obnovi tudi likvidnost denarnih zavodov, kar je tudi že bilo obljubljeno. V ta namen naj prevzame Priv. agrarna banka kmetijske dolgove z odkupom proti gotovini.

Ravnatelj Trček je nato podal nekatera zanimiva pojasnila glede izročanja terjatev PAB, kar se mora izvršiti do konca januarja. PAB je v ta namen tudi že izdala potrebne tiskovine in navodila. Zadruga, ki sama ne zna napraviti obračuna, naj napravi izpisek iz knjig in prepusti PAB, da ta napravi končni obračun. Samo za znamke bodo morale zadruge izdati 320.000 din. Do konca preteklega tedna so kmetje dolžniki plačali šele 9 milijonov din, najmanj iz Slovenije, kjer so plačali samo nekaj tisočakov. Enoletna anuiteta, ki bi jo morala prejeti PAB, pa znaša 150 milijonov din. Mnoge zadruge bodo morale zaprositi za zaščito, ker bodo prejele za svoje terjatve proti kmetovalcem le šop obveznic in bonov, ki se bodo obrestovali po 3%, za vloge pa morajo navadno plačevati 4 do 5%. Občni zbor je nato sklenil, da poviša dotacijo za sanacijski fond od 2 na 10%.

Beograjska borza

V splošnem je v decembru kupčija na beograjski efektni borzi mnogo slabša kakor pa je bila v novembru, ko je dosegla 22 milijonov din, za 7 milijonov din več ko v novembru 1935. V glavnem je razlog manjši kupčiji v razpisu blagajniških državnih bonov, ki so vezali mnogo gotovine. Manjša kupčija bo pa v decembru tudi zaradi božičnih praznikov. Zaradi pravoslavnih božičnih praznikov v januarju tudi ni pričakovati v januarju večjega povečanja poslov. Na beograjski borzi oživi poslovanje navadno šele po pravoslavnem novem letu.

Tečaji so ostali približno neizpremenjeni. Vojna škoda je malenkostno nazadovala, od 377 na

376'25; nazadovale so tudi obveznice Priv. agrarne banke, in sicer od 195'50 na 193'25 din.

Ves promet je znašal 3'6 milijona, dočim je znašal prejšnji teden 4'6 milijona din. Največ se je kupčevalo z vojno škodo.

Na pariški borzi so se naši papirji po dolgotrajni besi nekoliko popravili.

Na deviznem trgu je bila za marko negotova tendenca. Marka je v lahkem padanju ter je njen tečaj nazadoval od 1371'26 dne 11. decembra na 1333'87 dne 17. decembra. Promet v nemških markah je znašal 13 milijonov din, skoraj ravno toliko ko prejšnji teden. Avstrijski šiling je nazadoval od 832 na 831'69. Angleški funt pa je napredoval od začet-

nega tečaja v preteklem tednu v višini 239'50 na 240'25 din koncem tedna.

Ves promet na devizni borzi je znašal 27 milijonov din, za 9 milijonov več ko prejšnji teden.

Na svobodnem trgu so bili ti tečaji: angleški funt po 240, francoski frank 2'28, ameriški dolar 43 in švicarski frank 11'25 din. Situacija je bila mirna.

Ze v 24 urah
barva, plestra in kemično snovi obleke, klobuke itd. Škroblj in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Nemška štiriletka

Kako financira nemška vlada javna dela in oboroževanje

V zadnjem »Economist« je objavil g. Ivo Crnić lep pregled o nemški štiriletki ter o njenem financiranju. Iz njegovega članka posnemamo:

Na devalvacijo francoskega franka, kateri je sledila devalvacija švicarske, nizozemske, italijanske, češkoslovaške, grške in romunske valute, je odgovorila Nemčija s štiriletko, s katero je prišlo do odločilne bitke med Nemčijo in državami, ki so devalvirale. Po nemškem mnenju ni namreč Francija devalvirala franka zaradi oživljenja mednarodne trgovine, temveč zato, da bi povečala francoski izvoz, izravnala pasivni saldo francoske zunanje trgovine ter ustavila nadaljnji odliv zlata iz Francije. Prav tako pa tudi ni bil cilj francoskega znižanja uvoznih carin odprava omejitev za svetovno trgovino, temveč je bila to le preventivna odredba, da bi se preprečil dvig cen v Franciji.

Osnovna misel nemške štiriletke je popolna gospodarska avtarkija Nemčije. Sredstvo za njeno izvajanje je ustanovitev novih in izpolnitev obstoječih industrij ter ohranitev ravnovesja v trgovinski bilanci Nemčije. Ker nima Nemčija ne zlata ne deviz, je prisiljena, da uvaža samo toliko, kolikor more izvoziti. Predvsem pa gleda na to, da čim bolj omeji uvoz. Meisto predmetov, ki se sedaj uvažajo, naj bi se ti doma izdelovali. Za l. 1937. se med drugim predvideva, da bi pridobivala Nemčija že 2/3 lanu doma. Proizvodnja konoplje se je povečala v tej meri, da Nemčija krije že 1/4 potrebe na konoplji. Število ovac, katerih volna se uporablja izključno samo za domače tvornice, se je povečalo v 1935 za 10%. Zlasti se je povečalo sintetično pridobivanje surovin. Proizvodnja umetne svile se je n. pr. povečala za 1/5. Nove investicije za pridobivanje bencina iz premoga imajo vedno večji pomen.

Za vse te investicije, ki naj se izvedejo po štiriletnem načrtu, pa so potrebna velika denarna sredstva. Ta sredstva more dobiti Nemčija ali z večjimi davki ali z notranjimi posojili ali pa z odtegnitvijo v državna zasebna podjetja naloženega denarja. Večje obdajanje nemškega gospodarstva ne bi bilo v Nemčiji dobro sprejeto in zato so mogoča le druga sredstva. Ker Nemčija iz zunanje političnih vzrokov ne more dobiti zunanjega posojila, so mogoča le notranja posojila. Zato je bilo v začetku novembra 1936 razpisano 450% notranje posojilo v višini 500 milijonov mark in po tečaju 98'75%. Posojilo dospe v 9 letih ter je nekako v sredini med dolgoročnim in kratkoročnim posojilom. Ob razpisu se je naglasilo, da bo služilo posojilo za kritje letskih dolgov, za oboroževanje in za izvajanje štiriletke. Skupno z drugimi notranjimi posojili znaša sedaj no-

tranji dolg Nemčije 4 milijarde mark.

Izvajanje štiriletke je prepuščeno ministrskemu predsedniku Göringu, ki je v začetku novembra izdal za izvajanje štiriletke šest uredb. Namen teh uredb je, da se dobi čim večji kader kvalificiranih delavcev za kovinsko in gradbeno stroko. V ta namen je predpisano, koliko vajencev mora biti sorazmerno številu delavstva v vsakem podjetju. V drugi uredbi so navedene industrije, ki se smatrajo za kovinske in gradbene. Zlasti je naveden cilj štiriletke, da se namreč ustvari nemška oborožena sila, da se zagotovi prehrana prebivalstva iz domačih sredstev, da se dobe za domačo industrijo potrebne surovine, da se zgradi higienska stanovanja za delavce in da se pospešuje nemški izvoz. Nadaljnje uredbe določajo, da je potrebno za gradnjo novih stavb v nekih primerih posebno dovoljenje, da mora vsako podjetje, ki ima nad 10 delavcev zaposliti enega nad 40 let starega delavca sorazmerno svojemu številu delavstva. Vsi ti predpisi pa so le začetek cele vrste predpisov, ki bodo še izdani za izvajanje štiriletke.

Nezadostne morske zveze z Anglijo

Na posebni anketi trg. ind. zbornice v Zagrebu se je ugotovilo, da so naše pomorske zveze z Anglijo nezadostne tudi že za naš današnji izvoz v Anglijo, še manj pa morejo zadostiti potrebam naše tranzitne in uvozne trgovine. Če se ne bodo pomorske zveze z Anglijo v kratkem zboljšale, je nevarnost, da bo naše gospodarstvo za trajno izgubilo angleški trg, ki se nam je letos tako mnogo obetajoče odprl. Na anketi se je nadalje ugotovilo, da so nekatera tuja podjetja reducirala svoje prejšnje redne pomorske zveze z Anglijo, ker so našle bolj donosno zaposlitev na drugih progah. Nekatera angleška pristanišča pa so za naše blago zaprta tudi zato, ker ne dobe ladje v teh pristaniških primerne blaga, s katerim bi se vrnilo v naša pristanišča. Čeprav so bile vozarine v zadnjem času povišane, vendar je zasužek ladij premajhen, če bi se morale prazne vračati iz Anglije.

Najbolj skrbi danes za našo pomorsko zvezo z Anglijo družba »Oceania«, ki vzdržuje redno morskó zvezo vsakih 15 dni z Anglijo z 9 parniki. Tudi 3 parniki italijanske družbe »Adria« vozijo vsakih 15 dni v Anglijo. Angleška ladijska družba Ellermann & Wilson Line vzdržuje tudi vsakih 15 dni pomorsko zvezo z Jadranom, dočim jo je družba Cunard Line opustila. Vse te zveze pa danes več ne zadostujejo. Parniki »Ocea-

Ljubljanska Mestna hranilnica je zahtevala, da se na dražbi prodaja palača trogirské občine, ki ji dolguje dva milijona din.

Po izkazu Švicarske banke z dne 15. decembra se je njena zlata podloga povečala za 6.1 na 2.636.8 milijona šv. fr., devizni zaklad pa za 0.47 na 54.2 milijona.

Angleška vlada je dovolila izjemoma kljub prepovedi tujih posojil za dansko Hipotekarno banko posojilo v višini 1 in pol milijona funtov. Posojilo je 3odstotno, njegov tečaj 95.5 odstotka in se bo amortiziralo v 25 letih.

Zlate rezerve Angleške banke so se v zadnjih dneh povečale za 65 na 3137 milijona funtov. Zlato pa je pri tem zaračunano še po stari vrednosti in znašajo zlate rezerve banke dejansko okoli pol milijarde funtov, to je okoli 122 milijard dinarjev.

Kolinska

CIKORIJA
Naš pravi domači izdelek!

niška zveza Ljubljane s Sušakom, ker brez te je pritegnitev tovarnega tranzitnega prometa na Sušak popolnoma nemogoča.

V trgovini z Italijo smo pasivni za 10 milij. lir

Po novem klirinškem računu, ki se je začel voditi pred 10 tedni, smo pasivni za približno 10 milijonov lir. Še pa raste uvoz iz Italije in ker naši uvozniki redno plačujejo uvoz, ni treba našim izvoznikom čakati na plačila.

Stari saldo pa je ostal neizpremenjen. Uvozniki svoje stare račune zelo slabo plačujejo, bodisi da nimajo denarja bodisi, da nočejo plačati. Računa se, da znašajo vsa vplačila starih uvoznikov na dan samo 20 do 30 tisoč din.

Narodna banka je odkupila največji del bivših terjatev jugoslovanskih izvoznikov v Italijo. Ze proti koncu avgusta je odkupila Narodna banka za 30 milijonov lir teh terjatev. Tretjega novembra so prišle v promet klirinške nakaznice, ki jih je Narodna banka odkupovala po tečaju 270 din za 100 lir. V zadnjem času pa Narodna banka teh nakaznic menda ne odkupuje več in je zato tudi njih tečaj padel na 250 din, to je za 20 točk izpod določenega odkupnega tečaja.

Računa se, da je danes starih neplačanih terjatev še za okoli 19 milijonov lir. Upniki so v glavnem velika lesna podjetja.

Zunanja trgovina

Zastopniki družbe »Technische Union«, ki naj bi posredovala vso trgovino med Jugoslavijo in Nemčijo, so odpotovali iz Beograda, ker so se pojavile razne težkoče za ustanovitev te družbe.

V prvih 12 dneh decembra smo izvozili 1639 vagonov pšenice v vrednosti 21 milijonov din. V vsej letošnji izvozni sezoni smo skupno izvozili 26,119 vagonov v vrednosti 375.1 milijona din.

Koruze pa smo izvozili v prvih 12 dneh decembra 1137 vagonov v vrednosti 10,3 milijona din. V vsej letošnji izvozni sezoni smo izvozili 3130 vagonov v vrednosti 29,8 milijona din. 80% vse koruze smo izvozili v Avstrijo.

Na Sušaku je začela nakladati finska ladja »Rauna« 1200 standardov jelovine za Anglijo. To je prva večja pošiljka jelovine s Sušaka v Anglijo.

Trgovinska pogajanja med Nemčijo in Francijo se bodo v kratkem začela, kakor je izjavil francoski trgovinski minister Bastid.

Francija je v prvih 11 mesecih uvozlja blaga za 22.3, izvozila pa za 13.8 milijona fr., da znaša deficit njene trgovinske bilance 8.5 milijarde frankov.

Nemčija je v novembru izvozila blaga za 422, uvozila pa za 358, da znaša njen aktivni presežek 64 milijonov mark.

Italijansko-ameriška trgovinska pogodba iz l. 1871. je bila odpovedana in poteče 15. decembra.

Konsum vina se je letos v primeri z lanskim letom na Češkoslovaškem znatno povečal.

Angleški listi pišejo, da je pomanjkanje živil v Nemčiji vedno večje ter da se opaža zaradi tega zlasti med delavstvom veliko nezadovoljstvo.

V angleški tekstilni industriji je bil dosežen sporazum med delavci in delodajalci ter je nevarnost stavke odpravljena. V primeru stavke bi stvarkalo okoli 110.000 delavcev.

Prepoved uvoza angleškega blaga se mora črtati za kakšnih 10 predmetov, zlasti za premog in koks, ker bi na ta način bilo omogočeno našim ladjam, da se vračajo iz Anglije s tovorom. 2. Drž. subvencije paroplovnim družbam se morajo nanovo urediti, ter naj se dovoli posebna subvencija za vzdrževanje proge med našimi pristanišči in Liverpoolom, Manchesterom ter nekaterimi drugimi lukami Anglije. 3. Revidirati je treba naše pristaniške pristojbine v smislu sedanjih potreb. 4. Potrebna je temeljita reforma naših železniških tarif, da bi se tranzitni promet, ki je danes orientiran na Rotterdam in Hamburg, usmeril v naša pristanišča. 5. Za večji pomorski promet je treba urediti tudi naša pristanišča. In 6., kar dostavljamo mi: Potrebna je želez-

Konferenca guvernerjev balkanskih emisijskih bank

O ravnokar zaključeni konferenci guvernerjev emisijskih bank držav Balkanske zveze je bil izdan komunique, ki uvodoma naglašajo njih popolno soglasnost, nato pa pravi med drugim: V sedanjem trenutku se balkanske države še ne morejo pridružiti valutnemu sporazumu Francije, Anglije in USA, ker niti valute teh držav še niso stabilizirane. Nadalje opozarja komunique na težave, ki so nastale zaradi nizkih cen glavnih izvoznih predmetov balkanskih držav. Komunique se izreka za svobodno trgovino in za odpravo vseh omejitev v zunanji trgovini. Končno poudarja komunique, da so ustanovile štiri emisijske banke poseben odbor, ki naj dožene vse možnosti za poglobitev njih medsebojnih gospodarskih odnosov.

Trgovinski register

Vpisali sta se nastopni tvrdki:

Mariborska industrija svile d. d. v Mariboru (tudi srbsko in nemško besedilo). Obratni predmet: izdelovanje tkanin in čiste svile, umetne svile in polsvile, trgovanje z njimi in s surovinami, potrebnimi za njih izdelovanje. Delniška glavica se je znižala od 5.000.000 na 850.000 din s prežigosanjem starih delnic po 100 din na nominalno vrednost din 17. Glavnica pa se more povišati brez posebnega oblastnega dovoljenja na din 2.000.000 — s prežigosanjem nominalne vrednosti delnic po din 17 — na po din 40. Člani upravnega sveta so: dr. Ivo Benkovič, odvetnik, inž. Dušan Serbec, minister n. r., oba v Ljubljani, Emil Ripper, tovarnar, Maribor, Thoma Karl, tov., Landskron, Hans Janisch, tovarnar, Landskron, Rudolf Filtz, tovarnar, Landskron, in Oton Berger, tovarniški ravnatelj v Mariboru.

H. Senekovič in drug, družba z o. z. v Mariboru. Obratni predmet: Izdelava, predelava in prodaja brezalkoholnih pijač in mineralnih vodah vseh vrst ter nakup vseh za to potrebnih in v to stroko spadajočih stvari. Osnovna glavica v višini 21.000 din je vplačana v celoti. Poslovodje: Henrik Senekovič, trgovec in Antonija Dreisibner, zasebnica, oba v Mariboru. Tvrdko zastopa vsak poslovodja samostojno.

Vpisale so se te izpremembe in dodatki:

Metalno akcionarsko društvo, Ljubljana. Spremenila so se družbena pravila. Družba more prevzemati tudi druga kovinska podjetja, pridobivati patente in licence in zasledovati svoje namene tudi v tu- in inozemstvu.

Izbrisale so se naslednje tvrdke:

»Styria«, petrolejska prometna družba v Celju z o. z. — zaradi razdružitve in izvršene likvidacije.

Jacob J. Jezeršek, trgovina z mešanim blagom v Gorenji vasi pri Škofji Loki — zaradi opusta obrata.

Jureca & Simončič, trgovina s filatelističnimi znamkami in z vsemi v filatelistično stroko spadajočimi predmeti v Ljubljani — zaradi opusta.

Adolf Kordin, trgovina z meša-

nim blagom na debelo v Ljubljani — zaradi opusta obrata.

K. A. Kregar, trgovina z mešanim blagom ter trgovina z usnjem, čevlji in čevljarskimi potrebščinami na debelo in drobno — zaradi opusta obrata.

Ivan Gajšek, trgovina z mešanim blagom, Šmarje pri Jelšah — zaradi opustitve obratovanja.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

1400 — Milan: ponuja se zastopnik za les,
1401 — Beljak: jelovina za izdelovanje papirja (dolžina 1 do 2 metra, debelina 10 do 35 cm),
1402 — Brighton (Anglija) lesene hišne potrebščine in pohištvo,
1403 — Budapešta: les vrbe in topola ter orehovi furnirji,
1404 — London: ponuja se zastopnik za les,
1405 — Zella-Mehlic (Nemčija): orehova debla,
1406 — Praga: neka tvrdka išče za svojega komitenta v Nemčiji hrastova in jesenova debla,
1407 — London: furnirani frizi,
1408 — Liverpool: deli zabojev (deščice),
1409 — Hamburg: jelov, bukov in smrekov les, vezane plošče,
1410 — Leipzig: jasenov okrogel les.

Deželni pridelki:

1411 — Sousse (Tunis): suha povrtnina (fižol, grah, sočivje),
1412 — Rabat (Maroko): ponuja se zastopnik za razne deželne pridelke,
1413 — Budafock (Madjarska): krompir za prešiče (30 vagonov za izvoz v Švico),
1414 — Curih: pšenična moka za živalsko krmo,
1415 — Znojim (Češkoslovaška): čebulica.

Proizvodi sadjarstva:

1416 — Sousse (Tunis): suho sadje, zlasti orehi.

Proizvodi živinoreje, ribarstva in perutninarstva:

1417 — Isola d'Istria: nasoljene sardele (15 do 20 vagonov na leto),
1418 — Tepliče-Sanov (Češkoslovaška): sviloprejkje,
1419 — Dresden: kozja dlaka in oprana goveja dlaka,
1420 — Boston (Združene drž. Sev. Amerike): svinjska, telečja, kozja in druga ustrojena koža, galanterijsko usnjeno blago,
1421 — Dijon: polži,
1422 — Tunis: ponuja se zastopnik za vse vrste predelane kože.

Industrijski predmeti:

1423 — Dunaj: vezene copate in opanke za izvoz v Združene države Sev. Amerike,
1424 — Carigrad: ponuja se zastopnik za naše industrijske predmete, ki se smejo svobodno uvažati v Turčijo,
1425 — Stockholm: žepne svetilke, gramofoni, gramofonske igle,
1425 — Casablanca: ponuja se zastopnik za steklarsko, kristalno

in keramično blago, kalcijev karbid, lesene zaboje za pošiljanje jajc, lesna vlakna ko tudi drugo blago, ki se more plasirati na tamšnjem trgu,

1427 — Tel-Aviv: neka tvrdka išče zastopstvo naših tekstilnih tvornic, železnine in papirja,

1428 — Rabat (Maroko): ponuja se zastopnik za razne industrijske predmete,

1429 — Karahi (Indija): neka tvrdka želi zastopati na tamšnjem trgu naše izvoznike naslednjih predmetov: lakov, barv, okenskih stekel, sedal za stole, desk za tla, tekstilnih izdelkov, sportnih oblik, kratkega blaga, okraskov, pohištva, toaletnih predmetov, parfumerije, kemikalij itd,

1430 — Molde (Norveška): debele cevi iz vlitega železa, pipe za vodo, plin in paro, kadi iz železa, radiatorji za centralne kurjave, laki, črne in galvanizirane cevi za plin,

1431 — Beograd (za izvoz v Nemčijo): čunje iz volne, bombaža, konoplje in lana,

1432 — New York: nakupna družnica velike tvrdke iz New Yorka, s sedežem v Pragi, se zanima za našo otroško konfekcijo (obleke za dečke in deklice, bluze, plašči) v dalmatinskem narodnem slogu,

1433 — London: bluze v narodnih motivih.

Razno:

1280 — Stockholm: zastopnik za čipke (garniture, pokrivala, tablete), volnene šale, materijal za ovratnice, nogavice, gumbe iz galalita ter cenene zaponke,

1281 — Bruselj: surovo in rafinirano namizno olje,

1282 — Tel-Aviv: karton, tiskovni papir, časopisni papir, pismeni, cigaretni papir v listih in blokih, medicinski proizvodi,

1283 — Montevideo: zastopnik za železo in glazirane strešnike,

1284 — Carigrad: Neka tvrdka opozarja naše izvoznike, da prihajajo za izvoz v Turčijo v poštev posebno naslednji predmeti: izdelki iz kože (denarice, torbice za dame, razni toki in nožnice, cigaretnice, itd.), nadalje tekstilni proizvodi kakor: volnene, bombažne in svilene tkanine, čipke, papir (pismeni, za črtanje, pivniki, papirnate serviete), moški in ženski klobuki, milo za pranje ter toaletno milo, otroške igrače. Za vse te predmete se ponuja zastopnik na turškem trgu.

Opomba št. 1. (Bilten 51) Bremen: špediterska tvrdka ponuja svoje usluge našim izvoznikom za njih tranzitne pošiljke skozi Nemčijo.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd. Ratalčki dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno. 2. točno označbo vrste blaga. 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance. 4. količino razpoložljivega blaga. 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago. 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Sestavljena je nova katalonska vlada, v kateri so tudi zastopane zmerne stranke.

Italijanski prestolonaslednik je prišel v Kassel, kjer ostane nekaj dni pri svoji sestri Mafaldi, soprogi princa Hessenskega. — V Berlinu je bil gost generala Göringa vojvoda d'Aosta, ki je bil tudi sprejet od Hitlerja.

Aleksander Cankov se je vrnil iz Berlina v Sofijo in se ni v Beogradu ustavljal. Manifestacije njegovih pristaev v Sofiji je policija preprečila.

Japonska admiraliteta je proglasila mobilizacijo dela japonske vojne mornarice. Več japonskih križark je že odplovalo v kitajsko vodstvo.

Romunska vlada je odkupila večino delnic Romunske avionske industrije za vsoto 60 milijonov lejev. Družba bo odslej delovala pod kontrolo vojnega ministrstva.

Praška policija je izvedla hišno preiskavo pri komunističnih voditeljih, da omeji nabiranje dobrovoljcev za špansko vojsko.

Na berlinskem olimpijskem stadionu bodo v kratkem slovesno odkrili spominsko ploščo z imeni vseh zmagovalcev letošnje olimpijade. Izpuščena pa bodo imena zmagovalcev, ki so židovskega pokolenja.

Prebivalci otoka Vancouver v britanski Kolumbiji so resno razpravljali o tem, da bi se osvobodili in ponudili prestol vojvodi Windsorškemu.

V tvornici Limmer Continental — kavicovih zavodov v Hanovru, ki so eden največjih zavodov v Evropi, je nastal požar, da je bila v kratkem času 15.000 kv. metrov velika plošev v plamenu. Gasilcem se je posrečilo, da so obvarovali pred ognjem skladišče bencina in steklenic s kisikom.

Velikanski potres vulkaničnega izvira je bil v republiki San Salvador. Porušenih je bilo šest mest; število žrtev še ni znano, boje se pa, da bo zelo veliko, ker je potres presenetil ljudi v spanju.

Od potresa je najbolj trpelo mesto San Vicente, ki je popolnoma porušeno. Mesto šteje 27.000 prebivalcev. Med potresom je začel bruhati ognjenik San Vicente.

Živahen promet v sušaški luki

Ze dolgo ni bil v sušaškem pristanišču tako živahen promet ko sedaj. Pristanišče je polno ladij najrazličnejših zastav. Tu so ladje iz Evrope, Severne in Južne Amerike ter Afrike. Poleg finske ladje »Rauna«, ki naklada jelovino za Anglijo, nalaga les za severna pristanišča tudi naš parnik »Bor« in prav tako tudi angleška ladja »Bontia«. Grški ladji »Ioanis Nomicos« ter »Constantinos« nakladata jelovino za Grčijo, naši ladji »Ante Metković« in »Jug« pa nakladata les za Afriko. Motorna ladja danske zastave »Indien« je pripeljala na Sušak večje količine kave in loja iz Južne Amerike ter bo naložila les za Južno Ameriko. V kratkem se pričakuje prihod dveh angleških parnikov, ki bosta na Sušaku naložila otrobe.

Radio Ljubljana

Sreda, dne 23. decembra. 12.00: Virtuozni igrajo (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Plošče po željah — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Trikrat Mont Blanc (Kopinšek Andro) — 18.20: Naredimo si krasnograd-kaleidoskop (Miroslav Zor) — 18.40: Likvidacija kmetijskih dolgov (Valentin Bidovec, sodni starešina) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: O postanku božičnih običajev — 19.50: Šahovski kotiček — 20.00: Pevski koncert ge. Pavle Lovšetove s spremljevanjem radijskega orkestra — 21.20: Citraški dueti (Emil Mezzolits in Stefan Okrupa) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Bodiimo veseli! (Radijski orkester).

Četrtek, dne 24. decembra. 12.00: Daljni vzhod in glasbi (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Orgelske skladbe na ploščah — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Božično zvonjenje — 18.10: Našim malim za sv. večer — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: O jaslicah (msgr. Viktor Steska) — 20.00: Zvonovi z naših cerkva pojo — 20.20: Trnovski cerkveni zbor poje božične psalme — 21.00: Köhler: Pastirska idila za flauto in klavir (Korošec Slavko, Marjan Lipovšek — poje Julij Betetto, pri klavirju gđc. Marica Vogelink) — 22.00: Nagovor — 22.10: Božični akordi — 24.00: Prenos polnočnice iz cerkve sv. Cirila in Metoda.

Doma in po svetu

Naš članek »Politični sporazum v državi na škodo slovenske industrije« je v celoti objavil na uvodnem mestu »Jugoslovanski Lloyd«. Pripominjamo pa, da mi njegovega članka nismo v celoti prevedli, temveč objavili le posnetek njegovega članka. Zato tudi odpade očitek, kakor da bi njegov članek nepopolno prevedli. Sicer pa smo »Jugoslovanskemu Lloyd« odkritosrčno hvaležni, da je s ponatisom našega članka opozoril tudi širšo jugoslovansko javnost na naša izvajanja.

Narodna skupščina bo najbrže odgojena ter se bo sestala šele sredi januarja. Zakonski predlog o konkordatu pride na dnevni red šele v januarju.

Slovenski opozicionalni poslanci so vložili nujen predlog, da se izpremeni sedanja uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov.

Zagrebske »Novosti« poročajo, da so se v zadnjem času zopet nadaljevali razgovori med dr. Mačkoni in združeno srbijansko opozicijo, ki vendar neče, da bi ostala na pol pota, kakor je dejal o njej dr. Maček. »Novosti« pravijo dalje, da je v zadnjem času tudi JRZ izdelala načrt o sporazumu s Hrvati in da bi bil po njenem mnenju ta načrt sprejemljiv za Beograd in Zagreb.

Vladimir Radić, sin pokojnega Stjepana Radića bo začel izdajati z novim letom svoj list, ki se bo imenoval »Narodni val«, kakor list, ki ga je začel izdajati Stjepan Radić leta 1927.

V Ljubljani je umrl starosta ljubljanskega učiteljstva Martin Breznik, oče ljubljanskega trgovca z glasbili Alfonza Breznika. Pokojnik je mnogo deloval za napredek kmetijstva in tudi za gospodarsko samopomoč ljudstva. — V Litiji pa je umrla gospa Terezina Svetec, vdova notarja Svetca, znanega ter zaslužnega narodnega delavca. — Bodi obema ohranjen hvaležen spomin!

Število rojstev v Zagrebu pada zaradi slabih socialnih razmer stalno.

Ves Beograd je bil te dni silno razburjen zaradi samomora mlade gospodične Mile Dimitrijević, ki jo je zapeljal, nato pa zapustil inženir Stojanović, pa čeprav ji je prej

obljubil zakon in skupno z njo tudi že kupil pohištvo. Zaradi ciničnega obnašanja po samomoru dekleta je bil ves Beograd proti njemu in je njegovo aretacijo toplo pozdravil. Oče nesrečnega dekleta poštni inšpektor Dimitrijević je nato ustrelil z istim samokresom, s katerim se je ustrelila njegova hči, v sobi preiskovalnega sodnika najprej inženirja Stojanovića, nato pa še sebe. Oče je bil na mestu mrtev, inženir Stojanović pa še živi. Pogreb inšpektorja Dimitrijevića je bil tako velik, kakor ga še ni videl Beograd.

»La Dalmatienne«, ki je največje podjetje v Dalmaciji in v rokah francoskega kapitala, bo v kratkem, kakor poročila »Jugoslovanski kurir«, povečala svoj delniški kapital ter nato znatno razširila svoje poslovanje.

Uprava državnih monopolov je izdala razglas o saditvi tobaka v prihodnjem letu. Število sadik je povečano za 33,6 milijona na 1.479 milijonov sadik. Največ je povečana saditev tobaka v Primorski banovini, nato v Zetski, Vardarski in Drinski, dočim je v Donavski in Moravski število dovoljenih tobaknih sadik znižano.

Na letni skupščini nemške trgovinske zbornice za Jugoslavijo v Beogradu se je konstatiralo, da so se gospodarske razmere v Jugoslaviji znatno zboljšale in da je trgovina med Jugoslavijo in Nemčijo prav zadovoljivo napredovala.

Vojvoda Windsorski je kupil v Dubrovniku vilo »Šeherezade«. Vilo že adaptirajo za vojvodo.

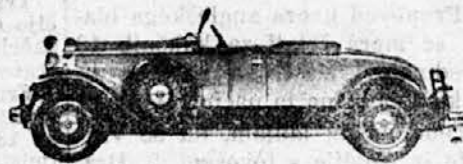
Predsednik dr. Beneš je praznovale te dni prvo obletnico, odkar je postal predsednik republike. Nemški listi na Češkem pišejo ob tej priliki s priznanjem o njegovem delu, zlasti za ureditev odnosov med nemško manjšino in češko večino.

Predsednik poljske republike Mościcki bo v spremstvu zunanjega ministra Becka v kratkem obiskal Romunijo.

Maršal Averesco, znani italofilski romunski fašistični voditelj, odputuje v januarju zopet v Rim.

Bethlen je imel v Milanu predavanje, v katerem je zlasti govoril o slovenski nevarnosti, ki da je danes večja kakor pa je bila pred svetovno vojno. Naravnost zgodovinska naloga Italije je, da brani Podonavje pred to grozno slovensko nevarnostjo. Ali pa bo tudi Italija dovolj močna za to misljo?

BOSCH-SERVICE

Izvršujem vsa popravila magnetov za avtodynamo, zaganjače (Anlasser) ter vso električno napeljavo na avtomobilih in motociklih. Lastne naprave za polnjenje akumulatorjev. Vedno v zalogi vsi tovrstni Bosch-proizvodi.

J. KRALJIČ, LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA C. 13 — Tel. 25-35

● Gostilničarji!

● Hotelirji!

Kupite jedilno orodje in kuhinjsko posodo pri

Franc Golob, Ljubljana, Wolfova ulica